

[Bert van Dijk](#)
[Energie](#)

Europese Hof: vergunningen windpark in strijd met EU-regels

Windmolens op weg naar de windparken Drentse Monden en Oostermoer. Tegen de windmolenparken is lokaal veel verzet. Foto: Van Oost/ ANP

In het kort

Omwonenden en belanghebbenden spannen een kort geding aan tegen windparken in Drenthe.

Ze sommeren de bouw te staken en stellen dat de verleende vergunningen in strijd zijn met EU-regels.

Dat zou voortvloeien uit een recent arrest van het Europese Hof van Justitie.

De bouw van wind- en zonneparken moet mogelijk anders als gevolg van een recent arrest van het Europese Hof van Justitie. De Stichting Democratisch Energie Initiatief en een zestal verenigingen van omwonenden spannen een kort geding aan tegen twee windparken in de Drentse Veenkoloniën om de werkzaamheden te laten staken. De bouwvergunningen voor de parken zouden mogelijk in strijd zijn met Europese milieuregels en dus ingetrokken of opgeschort moeten worden.

Het kort geding betreft de windparken Drentse Monden Oostermoer en Windpark Pottendijk, waar in totaal tientallen windturbines met een hoogte van 210 meter moeten komen. Een eventuele uitspraak kan ook grote gevolgen hebben voor wind- en zonneparken in de rest van Nederland. Ook andere grote projecten die impact hebben op het milieu worden mogelijk geraakt.

Ander daglicht

Nergens in Nederland is het verzet tegen windmolens zo hevig als in de Drentse Veenkoloniën. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid sprak in 2018 zelfs van 'radicalisering' van het verzet.

Omwonenden van de windparken in de Veenkoloniën hebben de afgelopen jaren tot aan de Raad van State geprocedeerd tegen de komst van de windparken. Ze maken zich zorgen over de milieu- en gezondheidseffecten van de turbines. De Raad van State verklaarde in 2018 alle bezwaren echter ongegrond en niet ontvankelijk.

Een recent arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie geeft omwonenden mogelijk nieuwe munitie om de windturbines in Drenthe tegen te houden. 'Die uitleg van het Hof laat in niet mis te verstane bewoordingen weinig ruimte voor de andere uitleg van de Raad van State alhier', zegt Peter de Lange, de advocaat van de omwonenden. 'Die uitleg is onjuist en te beperkt.' Hierdoor komen de uitspraken van de Raad van State over de Nederlandse windparken volgens De Lange in een heel ander daglicht.

Milieutoetsing

[Het arrest van het Europees Hof](#) betrof geluidseffecten bij een aantal windparken in Vlaanderen. De uitspraak in juni bevestigt volgens De Lange dat windmolenparken onder de Europese milieurichtlijn vallen. 'De essentie is dat uit die richtlijn dwingend volgt dat plannen of programma's met aanzienlijke milieugevolgen voorafgaand aan een milieutoetsing onderworpen dienen te worden. De Nederlandse overheid laat dit na.'

Op dit moment worden bij windparken wel milieutoetsen gedaan, maar op basis van normen die staan in het zogenoemde Activiteitenbesluit. Dat zijn algemene, wettelijke regelingen en daarom volgens de Raad van State niet zelf onderworpen aan een milieueffectrapportage.

Die visie komt mogelijk op losse schroeven door de uitspraak van het Europees Hof, zegt ook Herman Bröring, hoogleraar bestuursrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen. 'De Raad van State heeft eerder gezegd dat het ontbreken van een dergelijke rapportage niet in strijd is met het EU-recht, omdat deze regeling niet onder het begrip plannen of programma's valt', zegt hij.

Maar uit het recente arrest van het EU-Hof zou kunnen worden opgemaakt dat wettelijke voorschriften wel kunnen worden beschouwd als een plan of programma. 'Dat is anders dan de Raad van State heeft beredeneerd', aldus Bröring. 'Gezien de uitleg van het EU-recht door het Hof kun je nu twijfels hebben bij de jurisprudentie van de Raad van State. Wettelijke geluidsnormen, bijvoorbeeld waarmee milieueffecten van windparken berekend worden, dienen misschien toch onderworpen te worden aan een milieueffectrapportage.'

'Gezien de uitleg van het EU-recht door het Hof kun je nu twijfels hebben bij de jurisprudentie van de Raad van State'

Herman Bröring, hoogleraar Bestuursrecht aan de Rijksuniversiteit Groningen

De milieuonderzoeken die nu bij individuele windparken worden uitgevoerd zijn gebaseerd op sterk verouderde aannames en normen die nooit zelf onderworpen zijn aan een milieutoets, zegt De Lange. 'Er wordt ook niet daadwerkelijk gemeten. Windturbines hebben nu een hoogte van 250

meter. De geluidseffecten daarvan zijn heel anders dan een molen van 75 meter hoog, waar in de algemene normen mee wordt gerekend. Dat moet echt anders.'

Vergelijkbaar met stikstofdiscussie?

Als het Activiteitenbesluit nietig wordt verklaard, kan dat grote gevolgen hebben voor alle grote projecten die een impact hebben op het milieu in Nederland. 'Het is vergelijkbaar met wat er na de discussie rond stikstofdepositie is gebeurd', aldus De Lange.

Bröring ziet wel verschillen met het stikstofdossier. 'Het kan best zo zijn dat de milieunormen bij nadere beschouwing inhoudelijk prima zijn. Maar er is nu wel reden voor de Raad van State om zijn oordeel te heroverwegen en de kwestie voor te leggen aan het EU-Hof.'

De Raad van State laat bij monde van een woordvoerder weten dat de Europese jurisprudentie nauwlettend wordt gevolgd. 'Welke gevolgen het arrest mogelijk heeft voor het Nederlandse Activiteitenbesluit, kan pas beoordeeld worden een partij dit in een concrete zaak naar voren brengt,' aldus het college.

De betreffende windparken geven geen commentaar.